

Pytanie: Proszę o opinię i podanie przesłanek, o braku konieczności wystawiania decyzji administracyjnej przy wydawaniu pojazdu po kilkudniowym przechowywaniu na parkingu w związku z dyspozycją z art. 130a (auto odbierane po kilku dniach). Co w takim razie ma być wystawiane przed odbiorem pojazdu (wyliczenie kosztów, informacja o kosztach, kalkulacja)? Czy opłata musi być pobrana przed wydaniem pojazdu, czy wystarczy tylko naliczenie kosztów i potwierdzenie przez odbierającego kalkulacji? Na jakiej podstawie przyjąć, że strona nie ma roszczeń co do wysokości kosztów holowania i parkowania przez odbierającego pojazd. W tym przypadku decyzja miałaby zastosowanie i jednoznacznie określenie kosztów, łącznie z trybem odwoławczym?

Odpowiedź: Zgodnie z art. 130a ust. 5c ustawy prawo o ruchu drogowym pojazd usunięty z drogi umieszcza się na parkingu strzeżonym do czasu uiszczenia opłat za jego usunięcie i przechowywanie. Ustawodawca posługuje się pojęciem „uiszczenia opłaty”. Zgodnie ze słownikiem języka polskiego (www.sjp.pl) słowo „uiścić” oznacza tyle co zapłacić, uregulować należność za coś, wywiązać się z obowiązku spłacenia należności. Z literalnego brzmienia przepisu wynika zatem, że odebranie pojazdu usuniętego z drogi z parkingu może nastąpić tylko po uiszczeniu opłaty.

Wysokość opłat za usunięcie pojazdu i jego przechowywanie, zgodnie z art. 130a ust. 6, wynika z uchwały rady powiatu. Uchwała jest aktem prawa miejscowego i podlega ogłoszeniu w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym (art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych). Wysokość opłaty jest z góry znana, na jej wysokość nie ma wpływu faktyczny koszt holowania i przechowywania pojazdu (np. wynikający z umowy zawartej z podmiotem wykonującym powyższe usługi na podstawie umowy zawartej z powiatem). Uchwała o wysokości opłat jest badana w trybie postępowania nadzorczego przez wojewodę, może być również przedmiotem skargi do sądu administracyjnego na podstawie art. 87 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym (analogiczna regulacja obowiązuje w przypadku miast na prawach powiatu). Osoba, która pozostawiła pojazd w miejscu niedozwolonym nie może zatem bronić się zarzutem, iż nie zna wysokości wskazanych opłat.

Oczywiście nie można wykluczyć istnienia po stronie właściciela pojazdu lub osoby dysponującej pojazdem na podstawie innego tytułu prawnego roszczeń związanych z wysokością opłat. W tym miejscu należy jednak zaznaczyć, że powiat nie wydaje dyspozycji usunięcia pojazdu a jedynie jest wykonawcą dyspozycji i nie może kwestionować istnienia podstawy prawnej do usunięcia pojazdu w przypadku wydania dyspozycji usunięcia pojazdu przez podmiot do tego upoważniony. Nie oznacza to jednak, że właściciel pojazdu jest pozbawiony ochrony prawnej. Zgodnie z art. 417 §1 kodeksu cywilnego za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. W przypadku braku podstawy prawnej do usunięcia pojazdu roszczenie o odszkodowanie właściciel pojazdu powinien kierować w stosunku do podmiotu, który wydał dyspozycję jego usunięcia. W przypadku kwestionowania wysokości samej opłaty roszczenie może być kierowane do powiatu.

Z brzmienia art. 130a ust. 10h („Koszty związane z usuwaniem, przechowywaniem, oszacowaniem, sprzedażą lub zniszczeniem pojazdu powstałe od momentu wydania dyspozycji jego usunięcia do zakończenia postępowania ponosi osoba będąca właścicielem tego pojazdu w dniu wydania dyspozycji usunięcia pojazdu, z zastrzeżeniem ust. 10d i 10i. Decyzję o zapłacie tych kosztów wydaje starosta”), jego umiejscowienia (po przepisach regulujących postępowanie w sprawie przeładunku pojazdu) wynika, że nie może mieć on zastosowania w przypadku odebrania pojazdu przed wszczęciem postępowania w sprawie przeładunku pojazdu. Ustawodawca wskazuje, że koszty określa się za okres od wydania

dyspozycji usunięcia pojazdu do zakończenia postępowania. W przypadku odbioru pojazdu z parkingu nie dochodzi do zainicjowania żadnego postępowania administracyjnego czy sądowego. Z uwagi na umiejscowienie art. 10h wynika, że wszczęcie z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie ustalenia wysokości kosztów ma miejsce po orzeczeniu przepadku pojazdu na rzecz powiatu. Należy również zwrócić uwagę na art. 10j zgodnie z którym termin płatności należności ustalonych decyzją, o której mowa w ust. 10h wynosi 30 dni od dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna. Gdyby przyjąć, że powołany tryb ma zastosowanie również do przypadków, w których właściciel jest zainteresowany odbiorem pojazdu z parkingu oznaczałoby to powstanie po stronie powiatu ryzyka ponoszenia kosztów za przechowywanie pojazdu za okres pomiędzy wydaniem decyzji a terminem płatności, co nie było intencją ustawodawcy.

Przykład: właściciel w dniu usunięcia pojazdu zgłasza się do starostwa celem uiszczenia opłaty za usunięcie i przechowywanie pojazdu. W tym samym dniu zostaje wydana decyzja o wysokości opłaty za usunięcie pojazdu i jego przechowywanie ze okres jednego dnia. Decyzja staje się ostateczna po 14 dniach. Właściciel uiszcza opłatę po 25 dniach od daty wydania ostateczności decyzji, w wysokości wskazanej w jej treści i po dwóch dniach zgłasza się na parking po odbiór pojazdu. Gdyby przyjąć powyższą procedurę za prawidłową powiat poniósłby koszty przechowywania pojazdu za 41 dni, co w sposób oczywisty kłóci się z art. 130 a ust. 6 i 6a.

Ponadto uzależnienie odbioru pojazdu przez właściciela od przeprowadzenia postępowania administracyjnego w sprawie ustalenia wysokości opłat oraz od uprawomocnienia się decyzji w tym przedmiocie oraz, że nie istnieje w prawie nakaz wydania decyzji w dniu złożenia wniosku przez stronę (KPA używa pojęcia „niezwłocznie”), stanowiłoby istotne ograniczenie prawa własności i uzależnienie wysokości opłaty od czynników niezależnych od właściciela pojazdu lub osoby dysponującej pojazdem na podstawie innego tytułu prawnego.

Na końcu pragnę zauważyć, że szereg innych przepisów przewiduje obowiązek uiszczania różnych opłat czy podatków bez konieczności wydania decyzji administracyjnej w tym zakresie. Warunkiem jest by ich wysokość lub sposób obliczenia wynikał z przepisów prawa powszechnie obowiązującego. Przepisy nie zakazują ponadto informowania osób uprawnionych do odbioru pojazdu o wysokości opłat np. poprzez zamieszczenie stosownej informacji na parkingach, na których przechowywane są pojazdy usunięte z dróg, na stronach internetowych starostwa, z wykorzystaniem tablic informacyjnych czy poprzez przekazanie kalkulacji ostatecznej wysokości opłaty.